YASHIL IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№5 (2)

ISSN: 2992-8982

https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/

2026

YASHIL

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Elektron nashr. 2026-yil, may.
2-qism

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o‘rinbosari:
Karimov Norboy G‘aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay’ati:
Salimov Oqil Umrzoqovich, O‘zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O‘zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, “Nobel” mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a’zosi, Turkiya – O‘zbekiston do‘stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G‘afforovna, pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug‘aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko‘nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo‘ja o‘g‘li, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o‘g‘li, O‘zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig‘i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o‘rinbosari
Ochilov Farkhod, O‘zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig‘i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o‘g‘li, texnika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), katta o‘qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o‘g‘li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o‘g‘li, TDIU katta o‘qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra’no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

YASHIL
IQTISODIYOT&TARAQQIYOT
Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:
Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhridinov Zafarjon Fakhridin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor Genera’s Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow))
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra’no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:
Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po‘latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
G‘afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o‘qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja’sur Artiqboy o‘g‘li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:
Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Khusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo‘jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko‘rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: “Ma’rifat-print-media” MChJ
Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O‘zR Tabiat resurslari vazirligi, O‘zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:
““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali
O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

MUNDARIJA

TIJORAT BANKLARIDA MOLIYAVIY HISOBOTLAR TAHLILINI RIVOJLANTIRISHNING DOLZARB MUAMMOLARI VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'NALISHLARI 12
Xudoyberdiyev Ulug'bek Axmad o'g'li

O'ZBEKISTON KOMPANIYALARIDA DIVIDEND SIYOSATI JOZIBADORLIGINI OSHIRISH 16
Shermuxamedov Akmal Komiljonovich

РАЗВИТИЕ МЕХАНИЗМОВ ФИНАНСИРОВАНИЯ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ФИНТЕХА И ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА 21
Салимова Зиёда Рустамжон қизи

ELEKTR TARMOQLARI KORXONALARIDA YO'QOTISHLAR HISOBI UCHUN ISHCHI HISOBVARAQLARI TIZIMINI ISHLAB CHIQISH 27
Xojimurodov Zuxriddin Shukurullo o'g'li

RAQAMLI MUHITDA BANK XIZMATLARINI MASOFADAN KO'RSATISHNI TAKOMILLASHTIRISH 32
Azlarova Aziza Axrorovna

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA SOLIQ ORGANLARI FAOLIYATINI SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI 36
Soyibova Matluba Ahmedboyevna

O'ZBEKISTONDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATINI STRATEGIK BOSHQARISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI 41
M.O. Yo'ldoshova

NARXLARNI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY KONSEPSIYASI SIFATIDA DINAMIK NARX SHAKLLANTIRISH 45
Anvar Deberdiyev

SOLIQ MA'MURCHILIGINI RAQAMLASHTIRISH VA RIVOJLANTIRISH ORQALI YASHIRIN IQTISODIYOT KO'LAMINI QISQARTIRISH YO'LLARI 49
Mamatkulov Salimjon Raxmonkulovich

STARTAP EKOTIZIMLARINI RAG'BATLANTIRISHNING SOLIQ MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH: GLOBAL MUAMMOLAR VA HUDUDIY IMKONIYATLAR 55
Ishimova Mohinur Absalomovna

UMUMIY OVQATLANISH TIZIMIDA B2B MARKETINGINI JORIY ETISH. (XORAZM VILOYATI MISOLIDA) 61
Zakirova Gulnoza Qudratovna, Aliyeva Gulnora Ildarovna

TIBBIYOT TASHKILOTLARIDA NOMOLIYAVIY AKTIVLAR HISOBI AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI 67
Iskanov Xoljigit Nurkosimovich

RAQAMLI TA'LIM TEXNOLOGIYALARINI RIVOJLANTIRISH MARKAZIDA ICHKI AUDIT TIZIMINI TASHIL ETISH AMALIYOTI 73
Suyunov Yorqin Bekmurodovich, Nazarov Ubaydulla Abdumannapovich

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA MONOPOLIYAGA QARSHI SIYOSATNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI 79
Yuldashev Akmal Kiyomovich

TOG'-KON KORXONALARIDA TEXNOLOGIK TIZIM HOLATINI BAHOLASH VA IQTISODIY SAMARADORLIK ZAXIRALARINI ANIQLASH 83
Abirova Nargizabonu

YASHIL IQTISODIYOT TAMOYILLARI VA ULARNING MILLIY RIVOJLANISHI 88
Turayev Abduvohid Kuldashevich

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

IQTISODIYOTNING INNOVATSION TARAQQIYOTI SHAROITIDA MEHNAT RESURSLARIDAN SAMARALI FOYDALANISHDAGI XORIJ MAMLAKATLAR TAJRIBASI....93
Artiqova O‘g‘iljon Zafar qizi

O‘ZBEKISTON MILLIY TELERADIOKOMPANIYASI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA SEMIR MODELIDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI....101
Rustamov Zafar

QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARIDA ISHLAB CHIQARISH TANNARXINI PASAYTIRISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARI....107
Metyakubov Azamat Djumanazarovich

BUXORO ARK ANSAMBLI TURISTIK SIG‘IM IMKONIYATLARINI BAHOLASH....111
Sulaymonova Malika Maxmudovna, Qilichov Muhriddin Husniddin o‘g‘li

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМОВ ПЛАНИРОВАНИЯ, КОНТРОЛЯ И АНАЛИЗА ДЕНЕЖНЫХ ПОТОКОВ НА МАЛЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ....116
Муродов Шавкатжон Фарходович, Зайналов Ж. Р.

XALQARO MOLIYA INSTITUTLARI ISHTIROKIDAGI INVESTITSION LOYIHALARNI AMALGA OSHIRISHDA MAVJUD MUAMMOLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH YO‘LLARI....121
Ochildiyeva Naima Mengziya qizi, Ollokulova Feruza Mansurovna

TIJORAT BANKLARINING KREDITLASH AMALIYOTIDA SUN’IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH....127
Melibayev Sodir Adilovich

TIJORAT BANKLARI RENTABELLIGINI TA’MINLASHDA AKTIVLAR VA REGULYATIV KAPITALNING O‘RNI....135
Sheraliev Abbos Xolmuminovich

DIGITAL TRANSFORMATION OF DECISION-MAKING IN THE NATIONAL ELECTRICITY GRID OF UZBEKISTAN....140
Abdumalik A. Djumanov, Mukhlisa M. Gafurova, Tursunmurod R. Sobirov

VIRTUAL IQTISODIYOTNING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH MEXANIZMLARI....147
Yuldashev Adhamjon Axadjonovich

O‘ZBEKISTON QIMMATLI QOG‘OZLAR BOZORINING RIVOJLANISH HOLATI VA INSTITUTSIONAL TUZILMASI....152
Shamsiddinov Ne’matjon Ashurali o‘g‘li

ASOSIY VOSITALAR HISOBI VA AUDITINI TAKOMILLASHTIRISH....157
To‘ychiyeva Dilnoza Farxod qizi

ELEKTRON TIJORAT BOZORIDA RISKLARNI BAHOLASH MASALALARI....162
Aripov Ulug‘bek Bahodirovich

UY-JOY BOZORINI IPOTEKA KREDITLASH AMALIYOTI ORQALI INTEGRATSIYA QILISH: O‘ZBEKISTON SHAROITIDA RIVOJLANISH YO‘NALISHLARI....166
A’zamxo‘jayeva Nihola Sulaymon qizi

HUDUDIY INVESTITSIYA TARKIBINING IQTISODIY SAMARADORLIKKA DINAMIK TA’SIRINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH (SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA)....171
Mirzakulova Risolat Musurmankulovna

KICHIK BIZNES SUBYEKTLARI FAOLIYATINI KREDITLASH TARTIBINI TAKOMILLASHTIRISH....175
Bo‘taev O‘tkir Eshboevich

KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI MOLIYALASHTIRISHNING INNOVATSION USULLARINI TAKOMILLASHTIRISH....181
Umarova Malika Nematjanovna

РАЗВИТИЕ ИНСТРУМЕНТОВ ЗЕЛЕНОГО ФИНАНСИРОВАНИЯ КАК ФАКТОР СТАНОВЛЕНИЯ ЦИРКУЛЯРНОЙ ЭКОНОМИКИ В УЗБЕКИСТАНЕ....187
Рахмонов Джамшид Одил угли

ПРОБЛЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКИМИ РЕСУРСАМИ В ОРГАНИЗАЦИЯХ КУЛЬТУРЫ УЗБЕКИСТАНА 194
Абдусаламова Фарогат Сунатиллаевна

BANK XIZMATLARI KO'RSATISH MEZONLARINI ANIQLASH VA ULARNI BAHOLASH 200
Avazbek Jo'rayev

BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA EKOLOGIK OMILLARNING IQTISODIY AHAMIYATI 207
Kuymuratova Matlubaxon Abdimanabovna

ASALARICHILIK XO'JALIKLARIDA ISHLAB CHIQARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI 211
Berdimuratov Kuanishbay Genjebaevich

ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ СТЕЙКХОЛДЕРАМИ ПРОЕКТОВ И ПРОГРАММ 215
Абдупаттоев Абдухакимжон Абдулхамид угли

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING "YASHIL" IQTISODIYOTGA O'TISH STRATEGIYASI 228
Mohichexra Melikovna Mo'minova

INKLYUZIV TURIZMNI RIVOJLANTIRISH XUSUSIYATLARI: XALQARO TAJRIBA TAHLILI 233
Dilbar Xasanovna Aslanova, Usmanova Zumrad Islamovna

TA'LIM TIZIMIDA MARKETING YONDASHUVI VA TAMOYILLARINI QO'LLASHNING NAZARIY ASOSLARI 239
Musayeva Shoira Azimovna, Raxmonova Aziza Tolibovna

MEHMONXONALAR VA OILAVIY MEHMON UYLARI RIVOJLANISHINING NAZARIY ASOSLARI 245
Boynazarov Ulug'bek Egamberdiyevich

HUDUDLARNING TURISTIK SALOHIYATIDAN FOYDALANISH ORQALI ICHKI TURIZMNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI 250
Daminov Mirvoxid Isroilovich

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA YASHIL IQTISODIYOT RIVOJLANISHINING BARQAROR IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI: MAKROIQTISODIY VA TARMOQ KO'RSATKICHLARI ASOSIDA TAHLIL 255
Iminoxunov Abdukoxor Abdivaitovich

OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONLARINING INNOVATSION SAMARADORLIKKA TA'SIRI 264
Abdunabiyev Sirojiddin G'anijon o'g'li

ИССЛЕДОВАНИЕ АКТИВНОСТИ И СТАБИЛЬНОСТИ КАТАЛИЗАТОРОВ В ПРОЦЕССЕ ГИДРООЧИСТКИ НЕФТЕПРОДУКТОВ И ИХ РОЛЬ В ОХРАНЕ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ 271
Тураев Баходир Тиркашевич, Махманов Дониёр Махманович

SURXONDARYO VILOYATI HUDUDIY TURIZM BOZORINING MARKETING TAMOYILLARI ASOSIDAGI KOMPLEKS TAHLILI 276
Namozov Shahzod Maxmud o'g'li

INNOVATIVE TRANSFORMATION PROCESSES AND ADVANCED INTERNATIONAL EXPERIENCE IN THE FIELD OF AGRICULTURAL SERVICES 282
Djurayeva Dilnoza Davronovna, Boltayeva Shakhnoza Bebudovna

COMPARISON OF HOSPITAL-BASED AND HOME-BASED REHABILITATION AFTER CERVICAL SPINE SURGERY IN UZBEKISTAN 290
Shokhrukh Ziyavaddinov

O'ZBEKISTON AKSIYADORLIK JAMIYATLARI MOLIYAVIY KOEFFITSIYENTLARI TAHLILI 299
Norqulov Mirsaid To'lqin o'g'li

TIJORAT BANKLARIDA RAQOBAT MUHITINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI TAHLILI 306
Turdiyev Izatulla Ollaqulovich

XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA IJARA HISOBI TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI 312
Xoliqulova Yulduz Panji qizi

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

ELEKTR TARMOQLARI KORXONALARNING MOLIYAVIY BARQARORLIGIGA RAQAMLASHTIRISH VA INNOVATSIYALARNING O‘RNI: XORIJ TAJRIBASI 317
Mavlonov Ozod Ulug‘bekovich

QISHLOQ XO‘JALIGINI RIVOJLANTIRISHNI DAVLAT TOMONIDAN TARTIBGA SOLISHNING XORIJIY DAVLATLAR ILG‘OR TAJRIBALARI VA ULARNI MAMLAKATIMIZDA QO‘LLASH IMKONIYATLARI 322
Rajapov Xayrulla Bekdurdiyevich, Sharipova Lobar Umrbek qizi

BANK TIZIMINI RAQAMLASHTIRISH ASOSIDA BOSHQARISHNING ILG‘OR XORIJIY TAJRIBALARI 330
Boltayev Zokirjon Otanazarovich

RAQAMLI IQTISODIYOT TRANSFORMATSIYASI SHAROITIDA TIJORAT BANKLARI TO‘LOV QOBILIYATINI TA’MINLASHNING INNOVATSION MEXANIZMLARI 334
Adilova Zohida Ikromjonovna

MOLIYAVIY AKTIVLAR TARKIBIDAGI DEBITORLIK QARZDORLIKLARINI MHXS TALABLARI ASOSIDA BAHOLASHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI 339
Umurzakov Dilshodbek Xakimovich

ЦИФРОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ КАК ИНСТРУМЕНТ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ МЕНЕДЖМЕНТА В УСЛОВИЯХ УДАЛЁННОЙ РАБОТЫ 345
Хамидов Далер Дилшодович

ISMOIL SOMONIY MAQBARASINING TURISTIK SIG‘IMINI BAHOLASH: BUXORO TARIXIY MARKAZI MISOLIDA 351
Choriyeva Dilovar Tohir qizi, Qilichov Muhriddin Husniddin o‘g‘li

CONSUMER TRUST IN UZBEKISTAN’S E-COMMERCE 356
Erkin Shavqiyev Professor, Ulugmurodov Farkhod

IMPROVING THE FINANCING SYSTEM OF EXPORT ACTIVITIES OF SMALL BUSINESS ENTITIES 362
Karamatdinova Aysawle Parakhatovna

XORIJIY OLIY TA’LIM MUASSASALARINING RAQAMLI MARKETING VOSITALARI TAHLILI: O‘ZBEKISTON SHAROITIDA QO‘LLASH IMKONIYATLARI 369
Sharopova Nafosat, Xolmamatov Diyorbek

SURXONDARYO VILOYATIDA MEHNAT BOZORI RIVOJLANISHIGA TA’SIR ETUVCHI IJTIMOIY-IQTISODIY OMILLARNI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH 374
Islomov Bobur Bahodir o‘g‘li

XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA ASOSIY VOSITALARGA AMORTIZATSIYA HISOBLASH USULLARI VA AUDITORLIK HISOBOTINI TAKOMILLASHTIRISH 380
Xasanov Shoxrux Raximjonovich

O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTINI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA REAL SEKTOR KORXONALARINING ROLI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI 385
Sobitova Ra’no Solidjonovna, Babaxadjayev Firdavs Bahodir o‘g‘li

PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF THE NEW UZBEK CONSULTING SERVICES MARKET AND METHODS FOR ASSESSING THE POTENTIAL FOR ATTRACTING INVESTMENTS 388
Usmonova Dilfuza Ilkhomovna

RESPUBLIKAMIZDA UMUMIY OVQATLANISH SOHASI XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHGA TA’SIR ETUVCHI OMILLAR VA ULARDAN FOYDALANISH 394
Kalanova Moxigul Baxritdinova

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA DAVRIDA KORXONA BOSHQARUVINING TASHKILIY-IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO‘LLARI 399
Azlarova Munira Muhammad-Amin qizi, Yoqubov Madaminbek Abdurahim o‘g‘li

BALIQCHILIK SOHASIDA TADBIRKORLIK MAJMUALARINI DAVLAT TOMONIDAN TARTIBGA SOLISHNING ROSSIYA TAJRIBASI VA UNI O‘ZBEKISTONDA QO‘LLASH IMKONIYATLARI 406
Rajapov Xayrulla Bekdurdiyevich

RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA CHIQINDILARNI BOSHQARISH TIZIMINING ZAMONAVIY MODELLARI 416
Xasanov Komil Mutalibjanovich

TOSHKENT VILOYATI QISHLOQ HUDUDLARIDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISHNING IJTIMOIY-IQTISODIY OMILLARI: EMPIRIK TAHLIL 421
Saidakbarova Ziyoda Doniyor qizi

METHODOLOGICAL FOUNDATIONS FOR FINANCIAL SUPPORT FOR THE DEVELOPMENT OF ADDITIONAL ACTIVITIES IN FARM ENTERPRISES 426
Kalimbetov Khaliknazar Kurbanbaevich

KIMYO SANOATI KORXONALARIDA IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISH YO‘NALISHLARINI TAKOMILLASHTIRISH........ 432
Suyarov Shaxzod Salim o‘g‘li

XALQARO MOLIYA TASHKILOTLARIDAN O‘ZBEKISTONGA JALB ETILGAN IMTIYOZLI MABLAG‘LARNING SAMARADORLIGI 438
Turdiyeva Zarnigor Asqar qizi

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

XALQARO MOLIYA TASHKILOTLARIDAN O‘ZBEKISTONGA JALB ETILGAN IMTIYOZLI MABLAG‘LARNING SAMARADORLIGI

Turdiyeva Zarnigor Asqar qizi
O‘zbekiston Respublikasi Bank-moliya akademiyasi
Fin 25-02 guruh tinglovchisi
Email: zarnigor.turdiyeva@mail.ru

Annotatsiya. Maqolada xalqaro tajriba asosida xalqaro moliya tashkilotlari tomonidan moliyalashtirish tizimining kuchli va zaif jihatlari tahlil qilingan. Shuningdek, O‘zbekistonda mavjud moliyalashtirish manbalari hisobiga investitsiya loyihalarini moliyalashtirish tizimini takomillashtirish bo‘yicha aniq ilmiy va amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so‘zlar: xalqaro moliya institutlari, moliyalashtirish manbalari, investitsiya loyihalari, moliyalashtirish tizimi.

Abstract. The study analyzes the effectiveness of concessional funds attracted from international financial institutions, mechanisms of their utilization, and their impact on the national economy, with a particular focus on the current practices in Uzbekistan.

Key words: international financial institutions, credit lines, investment projects, financing system, Uzbekistan, efficiency analysis.

Аннотация. В статье на основе анализа международного опыта выявлены сильные и слабые стороны системы финансирования и разработаны конкретные научно-практические рекомендации по совершенствованию системы финансирования инвестиционных проектов в Узбекистане на основе источников финансирования.

Ключевые слова: международные финансовые институты, источники финансирования, инвестиционные проекты, система финансирования.

KIRISH

Zamonaviy global iqtisodiy sharoitda investitsiya loyihalarini moliyalashtirish jarayoni nafaqat iqtisodiy o‘sishni ta’minlovchi omil, balki innovatsion rivojlanish hamda ijtimoiy infratuzilmani takomillashtirishning ham muhim yo‘nalishi sifatida qaralmoqda. Ayniqsa, rivojlanayotgan hamda iqtisodiy transformatsiya bosqichida bo‘lgan davlatlar uchun xalqaro moliya institutlari tomonidan ajratiladigan mablag‘lar makroiqtisodiy barqarorlikni mustahkamlash va yirik investitsiya loyihalarini amalga oshirishda asosiy moliyaviy manbalardan biri hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasida iqtisodiy o‘sishni barqaror ta’minlash, zamonaviy infratuzilmani rivojlantirish hamda ijtimoiy sohalarni modernizatsiya qilish maqsadida xalqaro moliyaviy institutlar bilan hamkorlikni kengaytirish davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri sifatida belgilangan. Shu jihatdan qaraganda, xalqaro moliya tashkilotlari mablag‘lari asosida investitsiya loyihalarini moliyalashtirish masalasi bugungi kunda ham ilmiy, ham amaliy jihatdan dolzarb ahamiyat kasb etadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Investitsiya loyihalarini xalqaro moliya institutlari moliyalashtirish manbalari orqali moliyalashtirish bo‘yicha amalga oshirilgan empirik tadqiqotlar ushbu sohaning nazariy asoslarini amaliy natijalar bilan boyitgan va kredit tizimining iqtisodiy samaradorlikka ta’sirini turli usullar bilan o‘rgangan. Jahon va milliy darajadagi tadqiqotlar moliyalashtirish manbalarining amaliyotdagi o‘ziga xos xususiyatlarini aniqlab bergan.

Empirik tadqiqotlardan biri — World Bank (2022) hisobotida ko‘rsatilishicha, moliyalashtirish manbalari orqali moliyalashtirilgan loyihalarda monitoring va nazorat tizimining kuchliligi loyihaning yakuniy samaradorlik darajasini sezilarli oshiradi. Bankning ko‘p yillik kuzatuv ma’lumotlariga asoslangan tahlili shuni ko‘rsatadiki, kuchli nazorat o‘rnatilgan loyihalarning muvaffaqiyat darajasi nazorat mexanizmlari sust bo‘lgan loyihalarga nisbatan 20–25% yuqori bo‘lgan.

Asian Development Bank (2021) oʻz tadqiqotida Osiyo mamlakatlaridagi moliyalashtirish manbasi orqali moliyalashtirilgan investitsiya loyihalarining sektorlar kesimidagi natijalarini tahlil qilgan. Tahlil natijalariga koʻra, transport va infratuzilma sohasiga yoʻnaltirilgan moliyalashtirish manbalari iqtisodiy oʻsish koʻrsatkichlariga nisbatan sogʻliqni saqlash va ta'lim sohalariga qilingan investitsiyalarga qaraganda tezroq va sezilarli ta'sir koʻrsatgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda ma'lumotlar xalqaro moliya tashkilotlari, Oʻzbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi, Investitsiyalar, sanoat va savdo vazirligi, Jahon banki, Osiyo taraqqiyot banki hamda boshqa rasmiy hisobotlar asosida shakllantirildi. Olingan ma'lumotlar statistik taqqoslash, dinamik tahlil, guruhlash va samaradorlik koʻrsatkichlarini solishtirish usullari orqali tahlil qilindi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Oʻzbekiston xalqaro moliya institutlari bilan faol hamkorlik olib bormoqda. Xususan, Jahon banki Oʻzbekistonda 1992-yildan buyon faoliyat yuritadi va bugungi kunga qadar 100 dan ortiq loyiha doirasida qariyb 6 milliard AQSh dollari miqdorida kredit va grant mablagʻlari ajratgan. Bu loyihalar energetika, ta'lim, sogʻliqni saqlash, suv ta'minoti va qishloq xoʻjaligi kabi muhim sohalarni qamrab olgan. Osiyo taraqqiyot banki bilan hamkorlik doirasida esa 1995-yildan buyon 9 milliard dollardan ortiq miqdorda mablagʻlar jalb etilgan boʻlib, ushbu bank mamlakatning transport infratuzilmasi, energetika va moliya sohasidagi yirik tashabbuslarini moliyaviy qoʻllab-quvvatlab kelmoqda. Islom taraqqiyot banki ham Oʻzbekistonda bir qator ijtimoiy va infratuzilmaviy loyihalarda ishtirok etib, 1,2 milliard dollarga yaqin resurslar taqdim etgan. Yevropa tiklanish va taraqqiyot banki esa ayniqsa xususiy sektorni qoʻllab-quvvatlashda faol boʻlib, oxirgi besh yil ichida kichik va oʻrta biznes subyektlariga 700 million dollardan ortiq moliyalashtirish manbalari orqali mablagʻlar ajratgan. Shuningdek, Oʻzbekiston koʻp tomonlama (Jahon banki, OTB, ITB kabi) va ikki tomonlama (Xitoy, Janubiy Koreya, Yaponiya kabi davlatlar bilan) shartnomalar asosida ham moliyalashtirish manbalarini jalb qilib kelmoqda. Loyihalarning monitoringi va nazorati tizimi esa xalqaro moliya tashkilotlarining mablagʻlari samaradorligining asosiy kafolatlaridan biridir. Har bir yirik loyiha doirasida ichki nazorat tizimi — loyiha ofisi (PMU) tashkil etiladi, u barcha bosqichlarni — moliyaviy oqimlardan tortib bajarilgan ishlar monitoringigacha — nazorat qiladi. Xalqaro audit tashkilotlari — Deloitte, Ernst & Young, PricewaterhouseCoopers kabi kompaniyalar yillik asosda audit oʻtkazadi.

Real vaqtda monitoring vositalari — elektron monitoring platformalari, GIS va KPI indikatorlaridan foydalanish orqali loyihaning borishini kuzatish imkonini beradi. Moliyaviy koʻrsatkichlar nazorati doirasida budjetga rioya etilishi, xarajatlar strukturasi, foyda va zarar tahlili, oʻzlashtirilgan mablagʻning ulushi baholanadi. 2024-yildan boshlab Jahon banki tomonidan raqamlashtirilgan monitoring tizimi orqali loyihalarning 75% qismi real vaqtda kuzatilmoqda (1-jadval).

1-jadval. 2020–2025-yillarda xalqaro moliya tashkilotlari mablagʻlari asosida Oʻzbekistonga ajratilgan moliyalashtirish hajmi[1] (mlrd AQSH dollari)

Yil	Moliyalashtirish hajmi
2020	3.2
2021	4.1
2022	4.8
2023	5.6
2024	6.9

Ushbu ustunli diagramma Oʻzbekiston Respublikasiga 2020-yildan 2024-yilgacha xalqaro moliya institutlari tomonidan ajratilgan moliyalashtirish manbalari asosida moliyalashtirilgan umumiy mablagʻ miqdorini yillik kesimda koʻrsatadi. Grafikda har bir yil uchun million AQSh dollari koʻrinishidagi mablagʻ hajmi keltirilgan. 2020-yilda COVID-19 pandemiyasi bilan bogʻliq favqulodda kreditlar, infratuzilma va sogʻliqni saqlash loyihalari asosiy oʻrinni egallagan boʻlsa, 2024-yilda moliyalashtirish hajmi keskin oshgan. Bu yilda EBRD, OTB va AIIB orqali yirik miqdordagi yashil iqtisodiyot, energetika va xususiy sektorni qoʻllab-quvvatlashga yoʻnaltirilgan mablagʻlar ajratilgan. Diagramma orqali Oʻzbekistonga xalqaro kreditlar oqimi dinamikasi, ularning yillik oʻzgarishlari va strategik yoʻnalishlari boʻyicha umumiy tasavvur hosil qilish mumkin. Davlat organlari, ayniqsa, Iqtisodiyot

1 European Bank for Reconstruction and Development, World Bank, Asian Development Bank ma'lumotlari asosida muallif tomonidan tuzilgan.

va moliya vazirligi, Investitsiyalar, sanoat va savdo vazirligi, Sog'liqni saqlash vazirligi va Transport vazirligi kabi sohaviy idoralar xalqaro donorlar bilan aloqani muvofiqlashtirish, kredit shartnomalarini ratifikatsiya qilish, loyiha tanlovi va ustuvor yo'nalishlarni belgilashda asosiy vakolatli subyektlar sifatida qatnashadilar. O'zbekiston Respublikasida xalqaro moliyaviy tashkilotlar bilan hamkorlikda amalga oshirilayotgan loyihalarni muvofiqlashtirish va monitoring qilishning yagona axborot platformasi ishga tushirilgan. Bu tizim orqali barcha vazirliklar va idoralar o'z vakolatiga kiruvchi loyihalar bo'yicha real vaqt rejimida hisobot va ma'lumotlarni kiritadi, bu esa davlat darajasidagi muvofiqlashtirishni soddalashtiradi. Tadbirkorlar va xususiy sektor vakillari moliyalashtirish manbalari asosida amalga oshiriladigan loyihalarning bevosita foydalanuvchilari hisoblanadi.

2020–2024-yillar oralig'ida EBRD, ADB va JICA tomonidan ajratilgan moliyalashtirish manbalari doirasida 8000 dan ortiq kichik va o'rta biznes subyektlariga moliyaviy ko'mak berilgan. EBRD'ning 2024-yil fevral holatiga ko'ra, O'zbekistondagi sarmoya portfelining 56 foizi xususiy sektor loyihalariga to'g'ri keladi. Ayniqsa, sanoat, qishloq xo'jaligi, IT va xizmat ko'rsatish sohalarida xususiy kompaniyalar uchun ajratilgan kreditlar, subvensiyalar va texnik yordam dasturlari samarali bo'lmoqda. Masalan, Toshkent viloyatida joylashgan "Green Agro" kompaniyasi ADB tomonidan ajratilgan $2,5 millionlik kredit asosida o'z issiqxona kompleksini kengaytirdi va 100 dan ortiq yangi ish o'rni yaratdi. Hududiy hokimliklar esa loyihalarning joylarda amalga oshirilishini ta'minlashda, infratuzilma tayyorlashda va aholining ehtiyojlarini inobatga olgan holda subloyihalarni shakllantirishda ishtirok etadi. Masalan, Qashqadaryo viloyati hokimligi 2022-yilda Jahon banki ko'magida suv ta'minoti va sanitariya loyihasini mahalliy darajada muvofiqlashtirib, aholining 85 ming nafariga sifatli ichimlik suvi yetkazib berishni yo'lga qo'ydi. Bunday holatlar, ayniqsa, loyihalarning uzoq muddatli barqarorligini ta'minlashda muhim omil bo'lib xizmat qiladi (2-jadval).

2-jadval. 2020–2025-yillarda yirik loyihalarning sohalar kesimidagi taqsimoti

Sektor	Moliyalashtirish hajmi (mlrd AQSH dollari)	Ulushi (%)
Energetika (GES, quyosh, elektr tarmoqlari)	7.8	31
Transport va logistika	5.2	21
Suv ta'minoti va kommunal infratuzilma	3.4	14
Qishloq xo'jaligi va irrigatsiya	2.6	10
Raqamli infratuzilma va telekommunikatsiya	2.3	9
Bank-moliya sektori va xususiy biznesni qo'llab-quvvatlash	2.8	11
Ijtimoiy soha (ta'lim, sog'liqni saqlash)	1.1	4

Ushbu jadvalda 2020-yildan 2025-yilgacha bo'lgan davr mobaynida O'zbekistonda xalqaro moliya institutlari (Jahon banki, OTB, AIIB, EBRD va boshqalar) tomonidan moliyalashtirilgan yirik loyihalarning umumiy qiymati asosiy iqtisodiy va ijtimoiy sohalar bo'yicha yillik kesimda keltirilgan. Jadvalda har bir yil uchun energetika, suv xo'jaligi, transport, sog'liqni saqlash, ta'lim, ekologiya va xususiy sektor singari asosiy yo'nalishlarga ajratilgan mablag'lar (mln AQSh dollari hisobida) aniq ko'rsatilgan.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Amalga oshirilgan yirik loyihalar tahlilidan ko'rinadiki, O'zbekistonda xalqaro moliya tashkilotlarining mablag'lari doirasida eng muvaffaqiyatli deb topilgan loyihalar energetika, suv xo'jaligi, transport, ijtimoiy xizmatlar va ekologiya sohalarida to'plangan. Energetika sohasida 2021-yilda Talimarjon issiqlik elektr stansiyasining modernizatsiyasi loyihasi ADB tomonidan $340 million mablag' asosida amalga oshirilgan bo'lib, uning natijasida ishlab chiqarish quvvati 900 MVt ga oshirildi. Bundan tashqari, 2024-yilda Xorazm viloyatida quyosh elektr stansiyasi qurilishi Jahon bankining $3,5 millionlik kafolati asosida xususiy investitsiya jalb qilgan holda boshlangan. Suv resurslarini boshqarish bo'yicha 2022-yilda amalga oshirilgan "Irrigatsiya va drenaj tizimlarini yaxshilash" loyihasi doirasida 180 million AQSh dollaridan ortiq mablag' jalb etilib, 150 ming gektar sug'oriladigan yerning suv ta'minoti yaxshilandi. Transport infratuzilmasi sohasida AIIB tomonidan 2020-yilda Buxoro viloyatida $165,5 millionlik yo'l infratuzilmasi loyihasi moliyalashtirilib, 200 km dan ortiq avtomobil yo'li kapital ta'mirlandi.

Ijtimoiy sohalarda esa sog'liqni saqlash va ta'lim tizimlaridagi loyihalar pandemiya davrida ayniqsa muhim ahamiyat kasb etdi — 2020–2021-yillarda Jahon banki va ADB tomonidan sog'liqni saqlash infratuzilmasi uchun ajratilgan $100 million mablag' evaziga ko'plab tibbiy uskunalar xarid qilindi va tuman markaziy shifoxonalari modernizatsiya qilindi. Moliyalashtirishning o'z vaqtida ta'minlanishi esa loyihalarning cho'zilishining oldini oladi. EBRD, AIIB va Jahon banki tomonidan moliyalashtirilgan loyihalarning 80% dan ortig'i reja bo'yicha

moliyalashtirilmoqda. Bundan tashqari, donor tashkilotlar bilan faol va uzluksiz muloqot yuritish muammolarni operativ hal qilishga yordam beradi. Masalan, 2023-yilda EBRD va O'zbekiston hukumati o'rtasida onlayn platforma orqali loyihaviy savollar va shikoyatlarni real vaqt rejimida ko'rib chiqish tizimi ishga tushirildi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Stiglitz, J. (2002). Globalization and Its Discontents. New York: W.W. Norton.
2. Rogoff, K. and Reinhart, C. (2009). This Time is Different: Eight Centuries of Financial Folly. Princeton University Press.
3. Levine, R. (2005). Finance and Growth: Theory and Evidence. Handbook of Economic Growth, Elsevier.
4. Beck, T., Demirguc-Kunt, A. and Levine, R. (2000). Finance and the Sources of Growth. Journal of Financial Economics, 58(1-2), pp.261–300.
5. Rodrik, D. (2018). Straight Talk on Trade: Ideas for a Sane World Economy. Princeton University Press.
6. Karimov, B. (2017). O'zbekistonda investitsiya jarayonlarini moliyalashtirish mexanizmlari. – Toshkent: Iqtisodiyot nashriyoti.
7. Abdullaeva, M. (2020). Xalqaro moliyaviy institutlar va O'zbekiston iqtisodiyoti: hamkorlik imkoniyatlari. Toshkent: Ilm ziyo.
8. Tursunov, B. (2019). Investitsiya loyihalarini amalga oshirishda moliyalashtirish manbalarining rolli. Samarqand: SamDU nashriyoti.

YASHIL
IQTISODIYOT&TARAQQIYOT
Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov
Musahhih: Zokir ALIBEKOV
Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 5 (2)

© Materiallar ko'chirib bosilganda ""Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga
maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.
El.Pochta: sq143235@gmail.com
Bot: @iqtisodiyot_77
Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

""Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz